אונזער קינדער

אנגעפירט פון ליבע זיסער

אמאל איז געווען

פון ליבע זיסער

אמאל זיינען געווען צוויי זומער פייצען, געלעבט און געקוועלט, געפלוגען געלך, האבען זיי געהאט גלאנצינע אייגע־נאך בלומען זאפט שטענדיג אין פעלד, לאך, און קאלירטע פליגעלאך יעדע צו און עס האט זיי קינמאל גארנישט גע־צוויי. פלעגען זיי פליהען מיט זיי, איבער פעלט.

פעלדער און גערטנער ארום און ארום, ביז איינמאל קומט שימעל, א נא־און זוכען א וואו נאך געפינט זיך א בלום. רישער יונג, דערזעהט ער די פיינעלעך, און אז זיי האבען דערזעהן מיט די גלאנ־ניט ער א שפרונג, און נעהמט מיט זיין ציינע אויגען, א בלומעל אין פעלד, זיינען היטעל און ניט זיי א קלאפ, פאלען אויף געפלוגען צום בלום און גענומען עס דער ערד זיי, ניט ער זיי א כאפ. זעט זויגען. ער: די פליגעלאך זיינען צעבראכען,

אבער ס'האט דאס בלימעלע ביידען די שעהנע פארב פון זיי אפגעקראכען, און שטארק ליב, און זאגט צו די פיינגעלעך די אייגעלאך גלאנצען ניט מעהר. נעמט אייך, איך גיב, וויפיעל איר ווילט פארדריסט איהם אליין וואס ער נאר פון מיין זיסען זאפט, עסט אפ, וועט האט עס געטאן, פארקריסט ער זיין איהר קרינען יאהרען און קראפט. מיילכעל, פון אויגעל א טרער, און ער צוא־

אזוי האבען די זומער פייגעלעך גע־ווייגט זיך: כ'האב עס נישט געמיינט. לעבט אויף דער וועלט, א זומער א נאנ־. אוי, האט ער דעמאלט געוויינט.

ישעיה הנביא

פון הינדע קראקאווער (בראזזוויק תלמוד תורה)

דער גרעסטער נביא אין דער כביאים עפאכע איז געווען ישעיה. ער איז גע־ווען דער זוהן פון אמוץ און ער איז גע־קומען אין דער גרויסער סכנה צייט פון מלכות יהודה. דער קעניג איז דעמאלסט געווען אחז און ער האט נאכגעטאן מדות פון די אסיריער און ער האט גע־צוואונגען די אידען צו בוקען זיך צו די געצען. צווישען פאלק איז ניט קיין גערעכטיגקייט און יושר. ווען אחז איז געשטארבען איז ארויף אויפ'ן טראהן זיין זוהן חזקיהו. ווען ער איז געקומען האט ער באלד אנגעהויבען אויסוואַרצלען דעם געצענדינסט און איינפיהרען א נייע אָרדנונג אין לאנד. א טייל פון די מענ־שען זיינען צוגעשטאנען צו זייער יונגען קעניג און א טייל פון פאלק האבען נאכגע־טאן די פארדרבענע מדות פון די שמרונים.

ישעיה האט זעהר שווער געמוסרט די מענשען פאר זייערע זינד. ער האט ארויסגעשטעלט פאר'ן פאלק יענע גייס־טיגע אידעאלען צו וועלכע עס האבען שפעטער אין משך פון א סך יאהרהונדערד־טער נערופען די נרעסטע לעהרער פון דער רינד אינאיינעם און א קליין קינד וועט מענשהייט. דער נביא האט געזעהן דעם זיי פיהרען. און דאס אידישע פאלק וועט אנפאל פון תגלת פלאסר'ן און ער האט דיענען אלס א ביישפיעל צו אלע נאציא־פארארויסגעזאגט דעם פאלק דעמזעלבע נען אלס א פאלק פון יושר און גערעכ־סוף וואס מלכות ישראל האט געהאט אויב טיגקייט.

אין אונזערע בילדונגס אינסטיטוציעס

אין דער י. ל. פרץ שול פון ארבייטער רינג

אין דער מיטעל שולע פון דער הי־גער פרץ שול האבען זיך יעצט פארענ־דינט די עקזאמענס, און די תלמידים זע־נען שוין אפגעלאזט געווארען אויף זייערע זומער וואקאציעס.

די מיטעל שולע באשטעהט פון 3 קלאסען, און וועלכע עס לערנען 33 תלמידים. די גראדואירונג פון דעם העכס־טען קלאס וועט פארקומען נאך וואקאציע, אין סעפטעמבער.

עס האט זיך אויך שוין אנגעשלאסען דער סעמינאר קלאס ביי דער פרץ שול, וואס האט געהאט אין דעם פארגאנגענעם שול יאהר 23 תלמידים. זייער גראדואי־רונג וועט פארקומען אין דער זעלבער צייט, וואס די מיטעל שול גראדואירונג.

די קלאסען פון דער עלעמענטארער שול וועלען זיך שליסען דעם 26־טען יוני, דעם 28־טען יוני עפענט זיך דער ארבייי־טער רינג קינדער קעמפ אין ביקפירינג, אנט.

"שטראלען", זאמעלהעפט ארויסגע־געבען פון דער פאלקס־שול פון א. נ. א. פ. און פ. צ.

צו דער ערשטער גראדואירונג פון זייער מיטעל שול און דער צווייטער גרא־דואירונג פון דעם קלאס ו' פון דער עלע־מענטאר שול, האט די פארבאנד שול ארויסגעגעבען א שעהנע אזמלונג פון קינדערשע ארבייטען, אונטערן נאמען "שטראלען".

אין דער זאמלונג געהען אריין אר־בייטען פון קינדער פון כמעט אלע קלאסען פון דער עלעמענטאר שול און מיטעל שול. די זאמלונג האט אויך א העבראיאישע אפטיילונג. א באזונדער אפטיילונג נעמט אריין אויסצוגען פון די עקזאמען־ענט־פערס פון די גראדואירענדע.

דער אויסוואהל פון טעמעס, וועגען וועלכע עס איז געשריבען געווארען, באר־ווייזט אויף דער ברייטער אידישער און וועלטס אויפפאסונג פון די תלמידים אין שולע. די קאמפאזיציעס אליין ווייזען אן אויף וויפיעל די תלמידים האבען אויפ־גענומען דאס, וואס זיי האבען געלערענט.

באזונדערס צייכענען זיך אויס די אינטערעסאנטע ארבייטען פון די מיטעל שולע גראדואירענדע. און די באמת שעהנע ליעדער אין דעם העפט.

די זאמלונג קען דיענען ניט בלויז אלס מאטעריאל פאר דעם, וואס וויל זיך באקענען מיט'ן פראגראם און דערגרייי־כונגען פון דער שולע, נאר אויך אלס לעזע מאטעריאל פאר שול־קינדער, און באזונ־דערס פאר־הגדער פון שול עלטער וואס באזוכען ניט קיין אידישע שולע.

מאי נומער "קינדער וועלט".

ביים צענטראלען שולען קאמיטעט פון א. נ. א. פ. און פ. צ. אין ניו יארק נעהט ארויס א מאגאזיניכער קינדער זשורנאל "קינדער וועלט". דער זשורנאל ווערט זעהר שעהן ארויסגעגעבען און האט א סך וואס צו לייענען.

עס איז נאר וואס אנגענומען דער מאי נומער פון "קינדער וועלט" וואס איז פול מיט פאסיגען לעזע מאטעריאל פאר נאר יונגע און עלטערע קינדער.

משה רובינאו

גראדואירטער פון פאלקס שול, פון א. נ. א. פ. און פ. צ. וועמעס העבראיאישער ארטיקעל "אחת הלאום" איז געווען גע־דרוקט לעצטען פרייטאג.

דער קינדער קלוב פון ת"ת עץ חיים

(ריארסי סטריט).

דער קלוב ווערט אנגעפיהרט פון לערער צבי בעלל. דער קלוב אנטהאלט צוויי קבוצות: קבוצת בר כוכבא, און קבוצת שמשון.

די ראשי קבוצות זיינען: ש. פארבער און מ. וואהלגעלערענטער.

יעדען זונטאג האבען זיי מיטינגען, וואו דער לערער בעלל גיט זיי לעקציעס אין העבראיאיש און וועגען ציוניזם. יע־דען פרייטאג ווערט פאר זיי דערצעהלט היסטאריישע געשיכטעס פון די גבורי ישראל, ווי אויך ווערט געזונגען העברע־אישע נאציאנאלע ליעדער. יעדע צוויי וואכען פאהרן זיי ארויס אויסערן שטאדט, וואו זיי פארברענגען, געמיטליך, שפיעלען פארשיעדענע שפיעלערייען, פיה־רען דורך "תרנילי משטר" אונטער דער לייטונג פון לערער צבי בעלל. יעדען יומא דפגרא האבען זיי פארווייגונגען, וואו עס ווערט ארומגערעדט די וויכטיגקייט פון טאג.

איינע פון די הויפט ציעלען פון קלוב איז איינצופלאנצען אין די קינדער ליעבע צום פאלק, לאנד און שפראך.

דיד פינסקי קלוב, ביי דער פארבאנד שול.

דעם ווינטער האט אונזער קלוב אויפגעטאן זעהר א סך ארבייט.

פיעלע קינדער פון קלאס ה' און ו' באלאנגען צום קלוב און באזוכען די פאר־זאמלונגען. קינדער, וואס האבען קיינמאל ניט געטאן קיין קלוב ארבייט, זיינען גע־וואָרען פיהרער פון קלוב און זיינען זעהר פארארגנטערט מיט דער ארבייט. אונ־ווערע פארזאמלונגען קומען פאר יעדען שבת אוועגט. די פראגראם איז אינטערע־סאנט. מיר פיהרען דורך פארלעזונגען, דעבאטעס, גיבען ארויס א געשריבענעם זשורנאל, וואס ווערט פארגעלייענט ביי דער פארזאמלונג. מיר האבען דורכגע־פיהרט אן אראטאריישען קאנקורס. אין קאנקורס האבען זיך באטייליגט: רובי־נאף, לאקס, פרידמאן און טריסטער.

לאקס און ריבינאף האבען געוואר־נען פרייזען.

מיר האבען אויך געזאמעלט געלד פאר די ארבייטסלאזע. מיר האבען באר־זוכט אלע קלאסען און געבעטען די קינ־דער זיי זאלען ביישטייערען פאר דעם צוועק. און מיר האבען געזאמעלט א באר־דייטענדע סומע געלט.

דער קלוב האט א גימנאסטישע סעק־ציע. דער פיהרער איז אונזער חבר סאנד. יעדען שבת קומען מיר זיך צונויף און סאנד מאכט מיט אונז איבונגען.

מיר האבען אויך ארגאניזירט א ביים באל טיס, טאקע א גוטען. מיר שפיעלען מיט אנדערע טימס און מיר זענען זעהר דערפאלגרייך. די ביים באל שפיעלער האב־בען באזונדערע סווטערס מיט דעם נאר־מען פון קלוב.

דאס וויכטיגסטע אין קלוב איז וואס די קינדער קומען צו די פארזאמלונגען. האבען ליעב דעם קלוב און ווילען טאן ארבייט.

די יעצטיגע פיהרערשאפט פון קלוב באשטעהט פון פאלגענדע חברים:

וועלוועל לינדענבוים, פארזיצער.

יוסף גרינבוים, סעקרעטאר.

על „בעיר ההרגה" של ח. נ. ביאליק

מאת שלמה צוקער

בי"ס תיכוני של הא. נ. א. פ. ופ. צ.

(מתוך המאסף "שטראל" שיצא לסיום הראשון של בי"הס)

בשנים הראשונות למאה הנוכחית, התחילה להתפשט תנועות המרד ברוסיה. הממשלה הרוסית האשימה את היהודים בתנועת מרד זו והחליטה להטביע את המרד בדם היהודים. היא הכינה את הפוגרומים, והתחלה היתה בעיר קישינוב, ואחריה פרעות בעשרות ערים שבתחום המושב של היהודים.

יהודים לעשרות נהרגו במיתות אכזריות, גם על נשים וילדים קטנים לא חסו, ורכושם היה לבז

היהודים אשר ברוסיה, וגם היהודים בכל הארצות נזדעזעו מהפוגרום הזה, תקף אותם רגש של כעס על הממשלה הרוסית, שגרמה לרצח נפשות היהודים ורגש של בושה על שהיהודים לא התקוממו נגד הפורעים והתחבאו - כעכברים בחוריהם.

המשורר ש. פרוג הרגיש יותר בצער אחיו הנפגעים ונפשו מלאה חמלה עליהם. הוא פנה בשירו ליהודים אשר בערים אחרות שיעזרו לאחיהם הנגועים:

"ברידער שוועסטער, האט רחמנות,
גרויס און שרעקליך איז די נויט,
"ניט די טויטע אויף תכריכים,
ניט די לעבעדיגע ברויט."

אבל בלב המשורר ביאליק גבר רגש הבושה שהיהודים נהרגו כעכברים בחוריהם על רגש החמלה עליהם ושפך את כל צערו בשירו "בעיר ההרגה".

כאשר יצא המשורר למחר החוצה וראה, כי השמש זורחת, והעצים פורחים והכל כמו שהיה אתמול - שלשום לפני הפוגרום, הוא מתמרמר על אלהים וחטבע, שאינם משתתפים בצערם של ישראל. הוא מבקר את מקום הפרעות ובא אל "גל שבו נערפו שנים. יהודי וכלבו. ובדם שניהם יחטטו חזירים". ומתמרמר שעול כזה נעשה והאשמים לא ענשו:

"מחר ירד גשם וסחפו... והכל יהיה כאין... ולא יצעק עוד הדם מן השופכים"...

המשורר מטפס על עליות חגגות, שם הוא מוצא עכבישים. הוא שואל את פי העכבישים, אשר היו עדים חיים למעשים הנוראים, ונדמה לו שהם מספרים:

"מעשה בבטן רטשה שמלאה נוצות",

"מעשה בנחירים ומסמרות, בגגלות ופטישים",

"ומעשה בילד שנקרע, ויצאה נשמתו ב'אמי" !"

וכאשר ירד משם ובא אל המרתף האפל, אשר שם התחבאו היהודים, הוא משוה לו, איך שהרגו הפורעים את הנשים, ובזויות שכבו נחבאים בעלים והחציצו מן החורים ולא נעו ולא זעו, כי יראו לנפשם, פן ימצאו גם אותם וימיתום.

ביאליק מתמרמר על מוג לבם של היהודים האלה ואומר:

"ואת עיניהם לא נקרו ומדעתם לא יצאו".

הוא בא למורד העיר ומצא שם רפת ששם שחטו הרבה יהודים, כאשר הוא בא שמה, הוא מרגיש פרפור של אברים מרוסקים, ונדמה לו, שהשכינה מתלבטת פה ורוצה לבכות על האסון שקרה ליהודים, אבל אינה יכולה. היא בושה, שהיהודים מתו באופן מחפיר כל כך.

המשורר מבקר את בית הקברות, אשר שם נקברו הקדושים, ויאוש תוקף אותו. הוא תולש חציר ואומר: "חציר תלוש העם — ואם יש לתלוש תקוה ?"

וכאשר הוא בא אחרי־כן אל בית הכנסת ושמע איך שהיהודים ממררים בבכי הוא חושב:

"ככה תאנק אומה אשר אבדה, אבדה..."

וכאשר שמע את תפלתם חשב, שהם צריכים לקלל. ולא להתפלל. הוא חפץ לבכות יחד אתם, אבל איננו יכול, האנחה נחנקת בגרונו. הוא מרגיש שאיננו יכול גם למצוא עליהם, כי "עלובים הם מקצה עליהם".

רגש של רחמים לאחיו האומללים תוקף אותו, אבל גם לרחם עליהם איננו יכול, כי "אובדים הם מרחמם".

ביאליק משוה בנפשו, איך שאחיו הנגועים יגודו אחרי זה לערים רבות, ינלו את פצעיהם ויבקשו ילדיהם לבקש נדבות לאמר:

"נגלגת רצוצה לי, אב קדוש לי — תנה את תשלומיהם".

ורגש של גועל נפש תוקף אותו בחשבו זאת.

ככה מתאר לנו המשורר ביאליק בחרוזים חזקים את צערו על גורל עם ישראל בגולה ואת כעסו על אחיו בני בניהם של המכבים:

"שנסו מנוסת עכברים
ומחבא פשפשים החבאו,
וימותו מות כלבים
שם באשר נמצאו".

„גדיאל"

מאת מ. צ. ר. ת.

(קצור הספור עד עתה)

לפני שנים רבות גר בכפר קטן בארץ ישראל ילד קטן ושמו גדיאל. גדיאל חפץ לראות את ירושלים ואת בית המקדש. הוא יצא בעצמו מביתו והלך לירושלים. בדרך פגש באורחת גמלים עם סוחרים עברים הולכים גם הם לירושלים. הם לקחו הבא אותו אתם. שם היה זקן אחד ושמו עזריהו. וגדיאל ישב אצלו על גמלו.

בלילה אחד התעורר גדיאל משנתו וראה, כי איש זר גונב את סחורת האנשים אשר לקחו אותו אתם; והנה האיש מוציא גם חרב . . .

את ההמשך, ילדים תקראו בשבוע הבא.

שלש המפלגות

מאת שרה נגל (שנה ד' ת"ת ברונזוויק)

במשך עשרים ושבע שנים, משנת שתי מאות ושלשים ושבע, אשר אז התחילה מלחמת החשמונאים, ועד שתי מאות ועשר לפני חורבן בית שני, עוד היו בני ישראל תחת עול סוריה, ואז נחלק העם לשתי מפלגות — חסידים ומתיונים. החסידים שמרו את תורת משה והיו נאמנים לעמם, והמתיונים הלכו בדרך היונים.

אבל אחרי השנים של שעבוד היו בני ישראל לעם חפשי. בימים ההם קמו בקרב העם שלש מפלגות ואלו הן: הפרושים, הצדוקים והאסיים. הפרושים היו מתלמידי החסידים הראשונים, והם פרשו את התורה כמו שהם חשבו. הם אמרו, שחוקי הדת הם חובת הרבים, חובת העם, ולא רק חובת היחיד. וגם אמרו, שבני ישראל צריכים לשמור לא רק תורת משה (תורה שבכתב), כי אם גם תורה שבעל פה, הם המנהגים שאבותינו ואבות אבותינו נהגו מימים קדמונים.

הצדוקים היו מתלמידי המתיונים והם אמרו, שחוקי הדת הם רק חובת היחיד ולא חובת הרבים, זאת אומרת, שהעם אינו נותן עונש למי שעבר על חוקי הדת. וגם אמרו, שבני ישראל צריכים לשמור רק את תורת משה ולא את התורה שבעל פה.

האסיים היו מתלמידי החסידים. הם אכלו על שלחן אחד ולא שתו כל יין ושכר. ובכל יום טבלו במי הנהר — בירדן.

קראו, חתמו והפיצו את „מאזנים"

שבועון ספרות, לבקורת, ולדברי אמונת, היוצא ע"י אגודת הסופרים העברים שבכל העולם.

מתקבלת החתימה לשנה שלישית (יוני 1931 — יוני 1932.

מחיר החתימה בחו"ל: — לשנה (50 גליונות) — 6 דולר. לחצי שנה (25 גליונות) 3 דולר.

החתימה מתקבלת בהנהלת הראשית תל - אביב ת. ד. 50.

וגם אצל:

ש. שטערן 17 רייטשעל וו. מאנט רעאל.

היימאנ'ס 412 ספעדיינא עוועניו

ניישאנאל בוק סטאר, 441-443 סעלקירק עוועניו, ווינניפעג.

גוטע טאטע מאמע

פון מ. פאגעל.

אינגעלאך און מיידעלאך,
נעמען זיך צוזאמען,
טאנצען זיי א קראנץ
ארום דער ליבער מאמען.

קומט דער גוטער טאטע אן,
זעהט ער, ווי זיי טאנצען,
טיילט ער נאשווארג אלעמען,
נעמען איינלאך גלאנצען.

ווער קען עס ?

נומער 8. שאראדע.

נעהם א טראפען פון א טייך,
א שטיק פון איינעם וואס איז רייך,
גיב צו צו דעם א האלבען וואנק,
און א געשמאקען גרויסען שלונג,
און האסטו אקארשט
געשטילט דיין דארשט.

נומ. 9 שפאס רעטעניש.

א דרעה, א נעה, און א שטעה, וואס איז דאס ?

נומער 10. אויפגאבע.

(פאר גרויסע קינדער)

מאכט א קוואדראט פון 5 קעסטעלאך אין דער ברייט און 5 קעסטעלאך אין דער לענג, דאס מיינט, אז איר זאלט האבען 25 קעסטעלאך אין 5 שורות, צו 5 אין יעדער שורה.

שטעלט אויס אין די קעסטעלאך צאלען (נומערען) אזוי, אז וועלכע גלייכע שורה איהר זאלט נישט צונויפרעכענען, אין דער ברייט, אין דער לענג, אין דער קרים, זאל אלץ ארויסקומען 100. אפילו די פיער ווינקלען מיט דעם מיטען וועלען אויך זיין 100.

אזוי ווי דאס איז זייער א שווערע אויפגאבע, מעגט איהר בעטען, וועמען איהר ווילט, נאר ניט מיך, אייך צו הער־פען. אויב איהר וועט ביז איבעראכטאג פרייטאג עס ניט טרעפען, וועלען מיר דאן אייך געבען עטליכע אנווייזונגען, וואס זאלען אייך ארויסהעלפען.

ענטפערס

נומער 7. נומערען אויפגאבע.

2	9	4
7	5	3
6	1	8

געטראפען האבען:

פעני הויפטמאן (305 אנוסטא עוו.), בעפי עלעקסאן, שרה פרידמאן און שלום פארבער.

די שטיפמאמע

פון רבקה ברייסקי (אנסאנוויל, אנט.)

איינמאל איז געווען א מיידעלע און זי האט געהאט א שטיפמאמע. די שטיפ־מאמע איז געווען זעהר שלעכט צו איהר. און דער פאפא איהרער איז געווען אוועק־געפאהרען.

האט די שטיפמאמע געזאגט צו צו איהר:

— נא דיר עטליכע שטיקלעך ברויט און געה אוועק פון דאנען.

האט דאס מיידעלע געמוזט אוועק־געהן.

איז זי געגאנגען און געגאנגען ביז זי איז פארגאנגען ווייט אין וואלד.

האט זי געטראפען אן אלטע פרוי. די פרוי האט איהר אפגעשטאלט און צו איהר געזאגט:

— איך בין זעהר הונגעריג, גיב מיר דאס שטיקעל ברויט, וואס איך זעה אין דיין קערבעלע.

דאס מיידעלע איז געווען זעהר הונ־געריג אליין, אבער זי איז געווען א גוטע, האט זי איהר ברויט אוועקגעגעבען צו דער אלטער פרוי.

נאכדעם, ווען די אלטע פרוי האט אויפגעגעסען דאס שטיקעל ברויט, האט זי געזאגט צו דאס מיידעלע:

— אין דער אמת'ן בין איך ניט גע־ווען הונגעריג, נאר איך האב געוואלט זעהן, צו דו ביסט א גוטע, און ווייל דו ביסט טאקע א גוטע, וועל איך דיך נעה־מען אין מיין הויז און וועל דיר געבען עסען און אלע זאכען, וואס דו וועסט דארפען.

דאס גוטע מיידעלע איז געווען א לאנגע צייט ביי דער אלטער פרוי.